M 4.5

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
T. S. Sharipov
2024 yil "___" 08

MOLIYA

FANI BO`YICHA

SILLABUSI

Sirtqi ta`lim uchun

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohas: 410 000 - Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishi: 60410500- Bank ishi va auditi

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Sirtqi bo'lim uchun
60410500 - Bank ishi va auditi
ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	**MOLIYA**
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	FINAN8
Yil:	3
Semestr:	5,6
Ta`lim shakli:	Sirtqi
Mashg`ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	300
Ma`ruza	18
Amaliy mashg`ulotlar	18
Laboratoriya mashg`ulotlar	-
Seminar	-
Mustaqil ta`lim	264
Kredit miqdori	10
Baholash shakli:	Test
Fan tili:	O`zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	"Moliya" fanining asosiy maqsadi talabalarda moliya, moliyaviy siyosat, moliyaviy munosabatlar, pul oqimlari harakati, moliyaviy boshqaruv, moliyaviy yangiliklar, pulning davriy qiymati va pul oqimlarining diskontli tahlili, moliyaviy hisobotlar, davlat va nodavlat moliyaviy muassasalarning moliyaviy faoliyati, moliyaviy risklar, startaplarni moliyalashtirish, moliyaviy nazoratni tashkil asoslari, sug'urta va boshqa shu kabi moliyaviy tushunchalar bo'yicha yo'nalishga mos bilim, ko'nikma va malaka shakllantirish hisoblanadi.

Fanni o`zlashtirish uchun zarur boshlang`ich bilimlar	
1	Ekonometrika (MTE1114)
2	Iqtisodiyot nazariyasi (ECONOM6)
3	Mikroiqtisodiyot (MICROE6)
4	Makroiqtisodiyot (MAKROEC6)

Ta`lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jixatidan:
TN1	moliya sohasidagi xodimlariga qo'yiladigan kasbiy talablar;
TN2	moliya tizimi faoliyatida axborot-kommunikatsion texnologiyalarning o'rni;
TN3	moliyaning mohiyati, funksiyalari va vazifalari;
TN4	moliya tizimining tarkibi;
TN5	moliyaviy qarorlarning farqli jihatlari;
TN6	moliyaviy siyosat va uning tarkibiy qismlari;
TN7	moliyaviy boshqaruv haqida ***tasavvurga ega bo'lishi;***
	Ko`nikma jixatidan:
TN8	moliya tizimida sug'urta munosabatlarini takomillashtirish;
TN9	moliyaviy risklarning mohiyati va ularning turlari;
TN10	kichik biznes moliyasining o'ziga xos xususiyatlari;
TN11	startaplarni moliyalashtirish;
TN12	moliyaviy hisobot: mazmuni, vazifalari va turlari;
TN13	xalqaro moliya munosabatlari;
TN14	xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning moliyaviy resurslari;
TN15	asosiy va aylanma kapital doiraviy aylanishning moliyaviy jihatlari;
TN16	moliyaviy nazoratni tashkil etish asoslari;
TN17	moliyaviy risklar nazariyasi;
TN18	xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning ishlab chiqarish chiqimlari, foydasi va rentabelligini hisoblash va amaliyotda qo'llash ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.***

Fan mazmuni		
	Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza(M)	**Soatlar**
M1	Moliyaning mohiyati va funksiyalari	2
M2	Davlat byudjeti	2
M3	Moliyaviy siyosat	2
M4	Moliyaviy boshqaruv	2
M5	Moliyaviy nazorat	2
M6	Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning xarajatlari	2
M7	Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning foydasi va rentabelligi	2
M8	Startaplarni moliyalashtirish	2
M9	Davlat krediti	2
	JAMI	**18**

	Mashg'ulotlar shakli: Amaliy mashg'ulot (A)	**Soatlar**
A1	Moliyaning mohiyati va funksiyalari	2
A2	Davlat byudjeti	2
A3	Moliyaviy siyosat	2
A4	Moliyaviy boshqaruv	2

A5	Moliyaviy nazorat	2
A6	Xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarning xarajatlari	2
A7	Xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarning foydasi va rentabelligi	2
A8	Startaplarni moliyalashtirish	2
A9	Davlat krediti	2
	JAMI	**18**

№	**Mustaqil ta’lim (MT)**	**Ajratil-gan soat**
MT1	Moliyaning ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati va funksiyalari.	6
MT2	Iqtisodiyotni liberallashtirish sharoitida moliya tizimining mohiyati va o‘ziga xos xususiyatlari.	8
MT3	Davlat moliyasi va uning tarkibiy tuzilishi.	6
MT4	Davlat byudjeti – davlatning asosiy moliyaviy rejasi sifatida.	6
MT5	Moliyaviy siyosat – mamlakat moliyaviy barqarorligining asosi sifatida.	8
MT6	Global iqtisodiyotning zamonaviy sharoitida moliyaviy boshqaruv.	8
MT7	Moliyaviy nazorat – moliyaviy siyosatning majburiy elementi sifatida.	8
MT8	Globallashuv sharoitida moliya va risklar.	6
MT9	Globallashuv sharoitida moliyaviy innovatsiyalar va texnologiyalarning rivojlanishi.	8
MT10	Moliyaviy bozorlar: ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati va tarkibi.	6
MT11	Moliyaviy vositachilar: turlari va funksiyalari.	6
MT12	Pulning davriy qiymati va pul oqimlarining diskontli tahlili.	6
MT13	Moliyaviy innovatsiyalar va texnologiyalarning rivojlanishi	8
MT14	Moliyaviy bozorlar	8
MT15	Moliyaviy vositachilar	8
MT16	Korxonalar moliyaviy barqarorligining tahlili	6
MT17	Xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarni moliyaviy resurslari va kapitali	8
MT18	Asosiy kapital doiraviy aylanishning moliyaviy jihatlari	8
MT19	Aylanma kapital doiraviy aylanishning moliyaviy jihatlari	6
MT20	Xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarning xarajatlari	6
MT21	Xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarning baxo siyosati va baxolarni shakllantirish asoslari	8
MT22	Investitsion dasturlarni moliyalashtirish	6
MT23	Iqtisodiyotni liberallashtirish sharoitida xo‘jalik yurituvchi sub’ektlar moliyasining mohiyati va funksiyalari.	8
MT24	Iqtisodiyotni isloh qilish sharoitida xo‘jalik yurituvchi sub’ektlar moliyaviy resurslari va kapitali.	8
MT25	Asosiy va aylanma kapital doiraviy aylanishning moliyaviy jihatlari.	8
MT26	Xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarning xarajatlari, foydasi va rentabelligi.	8
MT27	Zamonaviy sharoitlarda moliyaviy hisobot: mazmuni, funksiyalari va turlari.	8
MT28	Startaplarni moliyalashtirish va ularning o‘ziga xosligi.	6
MT29	Sug‘urta: mohiyati va funksiyalari.	6
MT30	Ijtimoiy soha moliyasi: mohiyati va ahamiyati.	6
MT31	Uy xo‘jaliklari moliyasi, ularning shakllanishi va taqsimlanishi.	6
MT32	O‘zbekistonda raqamli moliyani rivojlantirish va kripto-birjalar faoliyatini tashkil etish masalalari.	8
	JAMI:	**264**

	Asosiy adabiyotlar
1	Боди З., Мертон Р. Финансы. Учебник. Пер. с англ. – М.: “Вильямс”, 2007.
2	Маликов Т.С. Молия: амалий жиҳатлар. (Укув қўлланма). – Т.: «Nihol print» OK, 2022. – 372 б.
3	Malikov T., Olimjonov O. Moliya. Darslik. – T.: “Iqtisod-moliya”, 2019. - 920 b.
4	Malikov T. Moliya. O‘quv qo‘llanma. – T.: “Iqtisod-moliya”, 2018. -274 b.
5	Zaynalov J.R., Xusanov B.Sh., Aliyeva S.S., Latipova Sh.M. Davlat byudjeti. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: “Iqtisod-Moliya”, 2021. 316 b.
6	Nurmuhammedova B.I., Hamdamov Sh.X. Davlat moliyasi. Darslik. – T.: “Iqtisod-Moliya”, 2021. 436 b.
7	Зайналов Ж.Р., Ибрагимов Н.А., Ахроров З.О. Корхоналар молияси. Ўкув кўлланма. СамИСИ: “STAP-SEL” МЧЖ 2023. - 268 b.
	Qo‘shimcha adabiyotlar
1	Zaynalov J.R., Xusanov B.Sh., Aliyeva S.S., Ro‘zibayeva N.X. va b. Moliya bozori: Darslik -T.: “Iqtisod-moliya”, 2020. - 480 b.
2	Zaynalov J.R., Xodjayev E.N., Xusanov B.Sh., Ro‘zibayeva N.X. va b. Investitsiya: Darslik -T.: “Iqtisod-moliya”, 2020. - 316 b.
3	«Технология блокчейн: то, что движет финансовой революцией сегодня / Дон Тапскотт, Алекс Тапскотт; [пер. с англ. К. Шашковой, Е. Ряхиной]»: Эксмо; Москва; 2017
	Internet-saytlar
4	www.gov.uz - O‘zbekiston Respublikasining hukumat portali.
5	www.lex.uz - O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.
6	www.imf.uz - O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va Moliya Vazirligi rasmiy sayti.
7	www.cbu.uz - O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti.

8	www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Huzuridagi Statistika Agentligi
9	www.soliq.uz - O'zbekiston Respublikasi O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi Soliq qo'mitasi rasmiy sayti.
10	www.openbudget.uz - O'zbekiston Respublikasi "Ochiq byudjet" portali
11	www.scopus.com – xalqaro ilmiy ma'lumotlar bazasi.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a)5 baxo olish uchun talabaning bilim darajasi kuyidagilarga javob berishi lozim:

>fanning moxiyati va mazmunini tuliq yorita olsa;
>fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yul quymasa;
>fan buyicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy axamiyati haqida aniq tasavvurga ega bulsa;
>fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
>berilgan savollarga aniq va lunda javob bera olsa;
>konspektga puxta tayyorlangan bulsa;
>mustaqil topshiriqlarni tuliq va aniq bajargan bulsa;
>fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni tuliq uzlashtirgan bulsa;

b)4 baxo olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

>fanning moxiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yul quymasa;
>fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bulsa;
>fan buyicha berilgan vazifa va topshiriklarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
>fan buyicha berilgan savollarga gugri javob bera olsa;
>fan buyicha konspektini puxta shakllantirgan bulsa;
>fan buyicha mustaqil topshiriqlarni tuliq bajargan bulsa;
> fanga tegishli konunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni uzlashtirgan bulsa.

v)3 baxo olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

>fan haqida umumiy tushunchaga ega bulsa;
>fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yul quyilsa;
>bayon qilish ravon bulmasa;
>fan buyicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
>fan buyicha matn puxta shakllantirilmagan bulsa.

g)quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baxolanishi mumkin:

>U fan buyicha mashgulotlarga tayorgarlik kurilmagan bulsa;
>fan buyicha mashgulotlarga doir xech qanday tasavvurga ega bulmasa;
>U fan buyicha matnlarni boshqalardan kuchirib olganligi sezilib tursa;
>fan buyicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yul quyilgan bulsa;
>fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
>fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

FAN O'QITUVCHISI TO'G'RISIDA MA'LUMOT

Muallif:	Ernazarov Nuriddin Elamonovich iqtisodiyot fanlari bo`yicha falsafa doktori (PhD)
E-mail:	n.ernazarov@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, "Moliya" kafedrasi
Taqrizchilar:	**I.Salamov** – SamVMI "Chorvachilikda iqtisodiy samaradorlik va buxgalteriya hisobi" kafedrasi dotsenti, i.f.n. **O.X.Oqbo'tayev** - Samarqand viloyat Iqtisodiyot va moliya bosh boshqarmasi boshlig'i o'rinbosari

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 08 dagi 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№5-09-03/13)

Mazkur Sillabus "Moliya" kafedrasining 2024 yil 26 08 dagi 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan maqullangan.

O'quv-uslubiy boshqarmasi boshlig'i I.E.Shodmonov

Fakultet dekani F.B.Abdikarimov

Kafedra mudiri J.R.Zaynalov

Tuzuvchi N.E.Ernazarov